

Payments through PayPal and TrustPay as the subject of the accounting representation

Radka Šumanová¹

¹ University of Economics in Bratislava
Faculty of Economic Informatics, Department of Accounting and Auditing
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, Slovakia
E-mail: sumanova.euba@gmail.com

Abstract: *PayPal and TrustPay are modern payment methods primarily used by companies that operate e-shops. This system of online payment gateways provides its users several advantages, mainly speed of the receipt online payment. The paper deals with the accounting representation of these modern payment methods which still gaining more and more users. Accounting act or Accounting procedures do not really solve way of PayPal or TrustPay accounting representation. Respecting this fact, PayPal or TrustPay accounting representation can be only based on the principle of true and fair view of the facts.*

Keywords: PayPal, TrustPay, online payments methods

JEL codes: M40, M41

1 Introduction

PayPal a TrustPay predstavujú moderné platobné metódy využívané predovšetkým spoločnosťami, ktoré prevádzkujú e-shopy. Tento systém on-line platobných brán prináša svojim používateľom viaceré výhody, predovšetkým rýchlosť prijatia on-line platby. Príspevok sa zaoberá účtovným zobrazením týchto moderných platobných metód, ktoré si postupom času získavajú stále väčšiu priazeň ich používateľov. Rešpektujúc skutočnosť, že zákon o účtovníctve ani postupy účtovania exaktne neriešia spôsob účtovného zobrazenia PayPal-u či TrustPay-u, môžeme pri účtovnom zobrazení vychádzať predovšetkým zo zásady verného a pravidelného zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva.

2 Methodology and Data

Účelom príspevku bolo priblížiť účtovné zobrazenie PayPal a TrustPay transakcií a poukázať na rozdielnosť v ich účtovnom zobrazení. V tejto súvislosti sme použili najmä nasledovnú metodológiu a metódy skúmania:

- Metódu rozčlenenia celku na jednotlivé časti, respektíve analýzu, sme v príspevku použili napríklad pri vymenovaní jednotlivých, praxou používaných spôsobov účtovného zobrazenia transakcií PayPal.
- Pomocou metódy dedukcie sme boli schopní následne identifikovať, rozdiely v účtovnom zobrazení transakcií PayPal a TrustPay na základe informácií zo zákona o platobných službách.
- Metódu teoretickej abstrakcie a konkretizácie sme v príspevku použili pri tvorbe praktických príkladov.
- Komparáciu, metódu porovnania, sme v príspevku využili napríklad pri poukázaní na odlišné účtovné zobrazenie bankových poplatkov pri TrustPay účte a poplatkov pri PayPal účte.
- Opisnú metódu sme v príspevku využili pri predstavovaní jednotlivých charakteristických črt služby PayPal a TrustPay.

3 Results and Discussion

PayPal ako predmet účtovného zobrazenia

PayPal platobná brána predstavuje medzinárodný elektronický systém expresného a bezpečného odosielania a prijímania platieb vo veľkom, využívanom predovšetkým prevádzkovateľmi e-shopov. PayPal prevádzkuje spoločnosť PayPal, patriaca pod spoločnosť e-Bay. Umožňuje odosielanie a prijímanie platieb medzi jednotlivými PayPal účtami, ako aj medzi PayPal účtom a bankovým účtom. „Služba Paypal nahrádza funkciu sprostredkovateľa medzi bankovým účtom a obchodníkom, s ktorým majiteľ Paypal konta uzavrel obchod“ (Kubaščíková, 2014). Založením PayPal účtu príjemca platby získa výhodu okamžitého pripísania platby na PayPal účet, ktorú si môže bezprostredne po jej pripísaní previesť na svoj bežný podnikateľský bankový účet. Zákazník (odosielateľ platby) získa založením PayPal účtu výhodu ochrany dôležitých údajov, ako je číslo platobnej karty, CCV kód či dátum expirácie platobnej karty, ktoré prijímateľ platby nemá možnosť vidieť. Ďalšou výhodou je, že s platbou prijímateľovi platby sa odosiela aj adresa zákazníka, čo eliminuje administratívnu záťaž odosielateľa platby. Poplatky spojené s PayPal transakciami znáša prijímateľ platby. Ak na svoj PayPal zákazník nepreviedol prostriedky z bežného bankového účtu, PayPal si ich stiahne priamo z platobnej karty. PayPal účet však nie je možné zamieňať s bežným bankovým účtom, nakoľko Národná banka Slovenska neposkytla spoločnosti PayPal povolenie na poskytovanie platobných služieb a v nadväznosti na to sa v zákone č. 492/2009 o platobných službách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platobných službách“) s PayPalom neuvažuje ako o platobnom účte. Hoci na zrealizovanie platby nie je potrebné mať PayPal účet zriadený, na účely príspevku sa budeme zaoberať iba situáciou, ak obe strany majú PayPal účet zriadený.

Spôsob účtovného zobrazenia transakcií realizovaných prostredníctvom služby PayPal nie je legislatívne upravený. Exaktný postup účtovného zobrazenia sa nenachádza ani v Zákone č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), ani v Opatrení Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92 zo 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej len „postupy účtovania“). V praxi sa však zaužívali tieto spôsoby účtovného zobrazenia služby PayPal (Furmaník, 2012):

- ako samostatný bankový účet – t. j. transakcie uvedené v PayPal výpise sa budú účtovať s využitím účtu 221 – *Bankové účty*,
- prostredníctvom pohľadávkového respektíve záväzkového účtu, - t. j. využitie účtu 315 – *Ostatné pohľadávky* a účet 325 – *Ostatné záväzky*,
- PayPal obísť a transakcie účtovať priamo z bankového účtu.

Pri uvažovaní nad čo najsprávnejším spôsobom zaúčtovania PayPal transakcií môžeme však určite využiť zásadu verného a pravdivého zobrazenia skutočností, zakotvenú v zákone o účtovníctve: „Účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.“ (Zákon o účtovníctve, 2002). „Pri účtovnom zobrazení akejkoľvek ekonomickej transakcie je potrebné dodržiavať zásadu verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva a transakcie v účtovníctve čo najreálnejšie zachytiť.“ (Parajka, 2015). Nie však všetky praxou zaužívané metódy, podľa nášho názoru, sú v súlade s uvedenou zásadou. Preto za najvhodnejší spôsob považujeme využitie účtov 315 – *Ostatné pohľadávky*, či 325 – *Ostatné záväzky* (podľa charakteru transakcie), a to aj z nasledovných dôvodov:

- Ak je účtovná jednotka v pozícii zákazníka e-shopu (odosielateľa platby) a má zriadený PayPal účet, ktorý má spárovaný so svojou platobnou kartou a na PayPal účte nemá žiadne peňažné prostriedky, realizovaná úhrada za produkt z e-shopu predstavuje **záväzok** voči spoločnosti PayPal.

- Ak je účtovná jednotka v pozícii predávajúceho (majiteľa e-shopu), t. j. prijímateľa platby a má zriadený PayPal účet, ktorý má spárovaný zo svojou platobnou kartou, realizované inkaso za produkt z e-shopu predstavuje **pohľadávku** voči spoločnosti PayPal.

Týmto spôsobom sa v praxi transakcie spojené s PayPal účtom účtujú kombináciou **samostatných interných účtovných dokladov a výpisov z bankového účtu**. Na základe interného účtovného dokladu sa zaúčtuje pohľadávka/závazok voči spoločnosti PayPal súvzťažne s účtom 311 - *Odberatelia*, 324 - *Prijaté preddavky*, či 321 - *Dodávatelia*, 314 - *Poskytnuté preddavky*. Na základe ďalšieho interného dokladu sa zaúčtuje vyrovnanie pohľadávky/závazku z bankového účtu prostredníctvom účtu 395 - *Vnútorne zúčtovanie*. Na základe výpisu z bankového účtu sa potom zaúčtuje pohyb peňažných prostriedkov spojený s vyrovnaním pohľadávky či závazku voči spoločnosti PayPal z bankového účtu prostredníctvom účtu 395 - *Vnútorne zúčtovanie*.

Domnievame sa však, že tento spôsob, ktorý najviac odzrkadľuje realitu, nie je ten najdokonalejší z pohľadu praktickosti pre účtovníka. Využitím dvoch účtov na zobrazenie PayPal transakcií sa problematicky zisťuje začiatkový stav, ako aj konečný zostatok na PayPal účte zaúčtovaný v účtovníctve, napríklad z dôvodu potreby inventarizácie. Navrhujeme preto, veľmi praktický spôsob účtovného zachytenia transakcií PayPal, a to nasledovne:

- V účtovnom softvéri vytvoriť v agende banka PayPal účet, čo umožní sledovať začiatkový stav a konečný zostatok na PayPal účte - iba na účely praktického využitia, napriek tomu, že Národná banka Slovenska neposkytla spoločnosti PayPal povolenie na poskytovanie platobných služieb a ani v zákone č. 492/2009 o platobných službách v znení neskorších predpisov sa s PayPalom neuvažuje ako o platobnej službe,
- Vybrať si na účtovné zobrazenie PayPal transakcií jeden účet z účtov 315 - *Ostatné pohľadávky* a 325 - *Ostatné záväzky*, čo pomôže sledovať začiatkový stav a konečný zostatok tiež na účte v účtovej osnove, napriek tomu, že daný postup je odchýlením sa od zásady verného a pravdivého zobrazenia skutočností,
- Transakcie PayPal sa budú priamo účtovať v agende banky prostredníctvom zvoleného pohľadávkového či záväzkového účtu.
- Vysporiadanie pohľadávky či závazku voči spoločnosti PayPal sa bude účtovať v agende banka prostredníctvom účtu 395 - *Vnútorne zúčtovanie*.
- V prípade potreby sa konečný zostatok účtu 315 - *Ostatné pohľadávky* preúčtuje na účet 325 - *Ostatné záväzky* a opačne, ak charakter konečného zostatku nekorešponduje s povahou daného účtu.

Uvedený spôsob účtovného zobrazenia z pohľadu prevádzkovateľa e-shopu predstavíme na **Praktickom príklade č. 1**: spoločnosť ABC, s. r. o., prevádzkuje e-shop s moderným nábytkom. Je platiteľom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) registrovaným na Slovensku. Zákazníkmi sú prevažne fyzické osoby z Českej republiky. ABC, s. r. o., týmto osobám vystavuje faktúry v českých korunách (ďalej len „CZK“). Taktiež má založený PayPal účet v CZK. ABC, s. r. o., má tiež zriadený aj bežný podnikateľský účet vedený v mene euro (ďalej len „EUR“). V Tabuľke 1 sú znázornené účtovné prípady spojené s predajom tovaru z e-shopu fyzickej osobe z Českej republiky s inkasom faktúry na PayPal účet vedený v mene CZK.

Tabuľka 1 Účtovné prípady spojené s predajom tovaru fyzickej osobe z CZK

P.č.	Dátum	Doklad	Text	Suma (CZK)	Suma (EUR)	MD	D
1.	02.06.	VZF	Zálohová faktúra za tovar - 50 % z hodnoty tovaru	500	18,50 ¹		neúčtujeme
2.	10.06.	VPÚ	Inkaso na PayPal účet	500	18,50 ²	315	324
3.	10.06.	DDPP	Daňový doklad k prijatej platbe	100	3,70 ²	324	343
4.	30.06.	VPÚ	PayPal poplatky	50	1,84 ³	518	315

5.	01.07.	VFA	Faktúra za dodanie tovaru				
			suma bez DPH	800	29,48 ⁴	-	604
			DPH 20 %	200	7,38 ⁴	-	343
			odpočet zálohy:	-		-	-
			suma bez DPH	400	14,80 ²	324	-
			DPH 20 %	100	3,70 ²	343	-
			kurzový rozdiel - zisk	-	0,07	-	663
		celkom	500	18,43	311	-	
6.	11.07.	VPÚ	Inkaso doplatku faktúry	500	18,49 ⁵	315	311
7.	11.7.	IÚD	Kurzový rozdiel - zisk	-	0,06	311	663
8.	12.7.	VPÚ	Odvod prostriedkov z PayPal účtu na bežný účet	950	35,13 ⁶	395	315
9.	12.07.	IÚD	Kurzový rozdiel	-	0,02	563	315
10.	12.07.	VBÚ	Odvod prostriedkov z PayPal účtu na bežný účet	950	34,55 ⁷	221	395
11.	12.07.	IÚD	Kurzový rozdiel	-	0,58	563	395
12.	31.07.	VBÚ	Bankové poplatky	-	2	568	221

Legenda: VZF – vydaná zálohová faktúra, VPÚ – výpis z PayPal účtu, DDPP – daňový doklad k prijatej platbe, VFA – vystavená faktúra, IÚD – interný účtovný doklad, MD – strana Má dať, D – strana Dal.

Použité kurzy: referenčný výmenný kurz Národnej banky Slovenska: zo dňa 01.06.2016 27,027 CZK/1 EUR¹, zo dňa 09.06.2016 bol 27,021 CZK/1 EUR², zo dňa 29.06.2016 bol 27,114 CZK/1 EUR³, zo dňa 30.06.2016 bol 27,033 CZK/1 EUR⁴, zo dňa 10.07.2016 bol 27,041 CZK/1 EUR⁵, zo dňa 11.07.2016 bol 27,037 CZK/1 EUR⁶, Kurz komerčnej banky devízy nákup zo dňa 12.07.2016 - 27,50 CZK/1 EUR⁷.

Zdroj: vlastné spracovanie.

Ako je možné vidieť z Tabuľky 1, spoločnosť ABC, s. r. o., si z dôvodu zjednodušenia zvolila na účtovanie PayPal transakcií účet 315 – *Ostatné pohľadávky* v dôsledku charakteru druhého účtovného prípadu. Môžeme tiež vidieť rozdiel v účtovnom zobrazení bankových poplatkov: v prípade výpisu z bankového účtu sa používa účet 221 – *Bankové účty*, zatiaľ čo pri PayPal poplatkoch účet 518 – *Ostatné služby*. V Tabuľke 1 tiež vidíme existenciu viacerých kurzových rozdielov, ktorých vznik môžeme vysvetliť nasledovne:

- V piatom účtovnom prípade vznikol kurzový rozdiel (kurzový zisk 0,07 €) v dôsledku použitia odlišného kurzu pri inkase preddavku (a súčasne aj kurzu daňového dokladu) a kurzu vystavenej faktúry.
- V siedmom účtovnom prípade vznikol kurzový rozdiel (kurzový zisk 0,06 €) v dôsledku použitia odlišného kurzu pri inkase doplatku vystavenej faktúry a kurzu vystavenej faktúry.
- V deviatom účtovnom prípade vznikol kurzový rozdiel (kurzová strata 0,02 €) v dôsledku inej hodnoty v EUR na účte 315 – *Ostatné pohľadávky* (konkrétne 35,15 €) ako je hodnota pohľadávky v EUR pri jej vyrovnaní (konkrétne 35,13 €).
- V jedenástom účtovnom prípade vznikol kurzový rozdiel (kurzová strata 0,58 €) v dôsledku použitia odlišných kurzov pri vysporiadaní pohľadávky voči PayPal z bankového účtu, čo sa odrazilo na účte 395 – *Vnútorne zúčtovanie*.

Na **Praktickom príklade č. 2** znázorníme nami preferovaný spôsob účtovného zobrazenia z pohľadu zákazníka e-shopu: účtovná jednotka EFG, s. r. o., nie je platiteľom DPH registrovaným na Slovensku. Z českého e-shopu nakúpila drobný dlhodobý hmotný majetok, ktorý účtuje ako zásoby, konkrétne priamo do spotreby. Úhradu uskutočnila z PayPal účtu vedeného v mene CZK. Spoločnosť PayPal následne záväzok vyrovnala z bežného podnikateľského účtu vedeného v mene EUR. V Tabuľke 2 sú znázornené účtovné prípady spojené s nákupom drobného dlhodobého hmotného majetku z českého e-shopu slovenským neplatiteľom DPH, s následnou úhradou z PayPal účtu vedeného v mene CZK. Praktický príklad č. 2 nesúvisí s Praktickým príkladom č. 1.

Tabuľka 2 Účtovné prípady spojené s nákupom z e-shopu neplatiteľom DPH

P.č.	Dátum	Doklad	Text	Suma (CZK)	Suma (EUR)	MD	D
1.	02.06.	PZF	Prijatá zálohová faktúra za tovar – 50 % z hodnoty tovaru	100	3,7 ¹	neúčtuje sa	
2.	07.06.	VPÚ	Úhrada prijatej zálohovej faktúry	100	3,7 ²	314	325
3.	07.06.	VPÚ	Vyrovnanie PayPal záväzku	100	3,7 ²	325	395
4.	07.06.	VBÚ	Vyrovnanie PayPal záväzku	100	3,72 ³	395	221
5.	07.06.	IÚD	Kurzový rozdiel – strata	-	0,02	563	395
6.	15.06.	PFA	Faktúra za dodanie tovaru				
			a) suma faktúry	200	7,38 ⁴	501	-
			b) odpočet zálohy	100	3,70 ⁴	-	314
			c) kurzová strata	-	0,01	563	-
			d) celková suma	100	3,68	-	321
7.	20.06.	VPÚ	Úhrada doplatku faktúry	100	3,69 ⁵	321	325
8.	20.06.	IÚD	Kurzový rozdiel – strata	-	0,01	563	321
9.	20.06.	VPÚ	Vyrovnanie PayPal záväzku	100	3,69 ⁵	325	395
10.	20.06.	VBÚ	Vyrovnanie PayPal záväzku	100	3,71 ⁶	395	221
11.	20.06.	IÚD	Kurzový rozdiel - strata	-	0,02	563	395
12.	30.06.	VBÚ	Bankové poplatky	-	2	568	221

Legenda: PZF – prijatá zálohová faktúra, VPÚ – výpis z PayPal účtu, PFA – prijatá faktúra, IÚD – interný účtovný doklad, MD – strana Má dať, D – strana Dal.

Použitie kurzy: referenčný výmenný kurz Národnej banky Slovenska zo dňa 01.06.2016 - 27,027 CZK/1 EUR¹, zo dňa 06.06.2016 - 27,023 CZK/1 EUR², zo dňa 14.06.2016 - 27,100 CZK/1 EUR⁴, zo dňa 19.06.2016 - 27,069 CZK/1 EUR⁵, kurz komerčnej banky devízy predaj zo dňa 07.06.2016 - 26,88 CZK/1 EUR³, zo dňa 20.06.2016 - 26,95 CZK/1 EUR⁶.

Zdroj: vlastné spracovanie.

Ako je možné vidieť z Tabuľky 2, spoločnosť EFG, s. r. o., si z dôvodu zjednodušenia zvolila na účtovanie PayPal transakcií účet 325 – *Ostatné záväzky* v dôsledku charakteru druhého účtovného prípadu. V Tabuľke 1 tiež vidíme existenciu viacerých kurzových rozdielov, ktorých vznik môžeme vysvetliť nasledovne:

- V piatom a jedenástom účtovnom prípade vznikol kurzový rozdiel (kurzová strata – 0,02 € a kurzová strata 0,02 €) na účte 395 – *Vnútorne zúčtovanie* v dôsledku použitia odlišných kurzov pri vyrovnaní PayPal záväzku z bankového účtu.
- V šiestom účtovnom prípade vznikol kurzový rozdiel (kurzová strata 0,01 €) v dôsledku použitia odlišného kurzu pri úhrade preddavku a kurzu prijatej faktúry.
- V ôsmom účtovnom prípade vznikol kurzový rozdiel (kurzová strata 0,01 €) v dôsledku použitia odlišného kurzu pri úhrade doplatku prijatej faktúry a kurzu prijatej faktúry.

TrustPay ako predmet účtovného zobrazenia

TrustPay je platobná inštitúcia, ktorá poskytuje svoje služby vo všetkých krajinách Európskeho hospodárskeho priestoru, ktorej výhodou je opätovne rýchlosť a bezpečnosť prijatia platby. Je takisto veľmi obľúbená u prevádzkovateľov e-shopov. Zákazník odosiela platbu prostredníctvom internet bankingu alebo platobnej karty. Prijímateľ platieb si vie prostredníctvom internetbankingu nazhromaždené prostriedky na TrustPay účte odoslať na akýkoľvek iný účet. Poplatky sú za vedenie účtu, ale aj za prijaté a odosielané platby.

Hoci by sa zdalo, že účtovné zobrazenie transakcií TrustPay bude totožné s účtovným zobrazením transakcií PayPal, nie je tomu celkom tak. Musíme vychádzať zo skutočností, že Národná banka Slovenska poskytla spoločnosti TrustPay povolenie na poskytovanie

platobných služieb a v zákone o platobných službách sa s TrustPayom uvažuje ako o platobnom účte. Z tohto pohľadu ide o bankový účet. Domnievame sa preto, že na účtovné zobrazenie TrustPay transakcií je vhodné použiť účet 221 – *Bankové účty* ako pri klasickom bankovom účte a na účtovné zobrazenie bankových poplatkov účet 568 – *Bankové poplatky*.

4 Conclusions

PayPal a TrustPay predstavujú moderné platobné systémy, ktoré sa využívajú na realizáciu platieb online. TrustPay poskytuje svoje služby vo všetkých krajinách hospodárskeho priestoru a PayPal medzinárodne. Medzi ich nesporné výhody patrí bezpečnosť a rýchlosť prijatia platieb. Pri nastavení spôsobu účtovného zobrazenia ich transakcií je potrebné vychádzať zo zásady verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, nakoľko ani zákon o účtovníctve ani postupy účtovania tento spôsob konkrétne neupravujú. Keďže ide o podobné platobné systémy, dalo by sa očakávať, že spôsob účtovného zobrazenia ich transakcií bude totožný. Avšak PayPal účet nie je platobným účtom v pravom slova zmysle, a preto na účtovné zobrazenie jeho transakcií nie je, podľa nášho názoru, správne použiť účet 221 – *Bankové účty*, ale skôr účty 315 – *Ostatné pohľadávky* a 325 – *Ostatné záväzky*. Naopak zákon o platobných službách s TrustPayom uvažuje ako o platobnom účte. Zastávame preto názor, že na zobrazenie jeho transakcií je využitie účtu 221 – *Bankové účty* najsprávnejšie.

References

- FURMANÍK, P. (2012). Paypal - ako ho účtovať v účtovníctve?. Retrieved from: <http://ludskourecou.sk/2012/09/paypal-ako-ho-uctovat-v-uctovnictve/>.
- KUBAŠČÍKOVÁ, Z (2014). Účtovanie transakcií vykonaných prostredníctvom platobného systému Paypal. In: *Účtovný TIP : newsletter otázok, odpovedí a účtovných aktualít*. Bratislava: VERLAG DASHÖFER, ISSN 1336-5207, 31. október 2014, roč. 11, č. 21, s. 2-3.
- PARAJKA, B. (2015). Posúdenie užitočnosti informácií z účtovnej závierky mikro účtovnej jednotky pre veriteľov. In: *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie*. Bratislava: EKONÓM, ISBN 978-80-225-4134-3, 8. - 10. septembra 2015. s. 119-122. VEGA 1/0486/14.
- Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.